

У своєму дослідженні я насамперед звернусь до творчості українських письменників, драматургічна спадщина яких донині позбавлена адекватної наукової оцінки у вітчизняному літературознавстві (Мамонтов, Новікова, Кузякіна та інші). Я маю всі підстави твердити, що вони багато в чому слугували виробленню характеру української драматургії, визначили обрії росту й специфіку окремих жанрів, засобів характеротворення, зрештою, - віддзеркалювали загальну тональність тогочасного літературно-сценічного процесу. Відтак нині, в контексті нових соціальних, культурних та ідеологічних реалій, сучасних історико- й теоретико-літературних положень, слід неупереджено поставитися до з'ясування місця та ролі драматургів в розвитку вітчизняного письменства означеного періоду. Українська література рубежа минулих віків поступувала в силовому полі двох художніх тенденцій – традиційної (народницької) та модерністської. Саме це присутньо сприяло виробленню новітніх форм змістових вимірів вітчизняного письменства, з якими воно ввійшло в соціокультурний простір ХХ сторіччя.

Осмислюючи обраний для аналізу літературний матеріал, роблю висновок про превалювання в ньому традиційної, реалізоцентричної парадигми образності. Водночас добре помітними в багатьох творах є вияви новітніх (нереалістичних) форм художнього мислення, пов'язаних із європейською драматургічною традицією, таким чином, вважаю актуальним і відстеження шляхів перехрещення, спів дії неоднакових образотворчих систем у межах одного твору чи творчості конкретного письменника. При цьому враховую самодостатність та право на існування як романтично-народницької, так і модерністської орієнтації.

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ ГРУП УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ МОВ

Т. М. Наумова, доцент. к.філол.н., ДВНЗ «ПДТУ»

Склад лексики сучасної української та російської мов є стилістично неоднорідним. Залежно від сфери спілкування, мети висловлювання, мовленнєвого рівня співрозмовника комунікант обирає різнорівневі мовні засоби, найбільш придатні для конкретної ситуації. Відомо, що мова поділяється на функціональні стилі, кожен із яких характеризується особливостями на всіх рівнях мови - лексичному, морфологічному, синтаксичному тощо. Найяскравіше

стилістична диференціація мовних засобів виявляється на рівні лексики.

Залежно від сфери використання прийнято виділяти дві групи слів:

- лексика стилістично нейтральна, чи міжстильова;
- лексика стилістично маркована ("позначена"). Остання поділяється, у свою чергу, на книжну (наукову, ділову, газетно-публіцистичну) і розмовну. Розглянемо кожну з цих груп докладніше.

Особливу групу лексики становлять слова вузького стилістичного призначення, вживання яких обмежене однією сферою життя чи діяльності людей, - терміни, професіоналізми, жаргонізми, розмовна та просторічна лексика, застарілі слова, неологізми, зокрема поетичні. Цей розряд лексики поповнюється, загальноновживаними словами, використаними в переносному значенні. Приміром, у загальнонародній мові лимонка означає сорт груші. За зовнішньою подібністю так названо ручну гранату. У такому значенні лимонка є військовим професіоналізмом. Редиска "однорічна овочева рослина" належить до загальноновживаної лексики, а редиска в розумінні "погана людина" являє собою жаргонізм.

Як елемент мовної системи слово пов'язане з іншими словами на рівні лексики, граматики, стилістики. Важливою лексичною характеристикою в обох мовах у цьому плані є сполучуваність слів, тобто здатність їх поєднуватися з іншими словами в процесі висловлення думки. Сполучуваність слів залежить від особливостей позначуваних ними понять. Наприклад, іменник дим може сполучатися з такими прикметниками: густий, їдкий, тютюновий, ранковий, білий, сизий. Використання слів у переносному значенні неабияк розширює межі їхньої сполучуваності. У художньому стилі дим може бути й рідний, і омріяний, і солодкий.

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Н. М. Півень, доцент, к.педагог.н., ДВНЗ «ПДТУ»

Ситуація, в якій опинилася вища освіта на сьогодні, досить складна: як повідомляє «Освітній портал», станом на 2012-2013 навчальний рік кількість вишів I-II рівнів акредитації – 489, III-IV рівнів акредитації – 334 установи, що становить 823 навчальні заклади. Відповідно, кількість студентів у ВНЗ I-II рівнів акредитації зменшилася на 3,2 % – до 345,2 тис. осіб, у ВНЗ III-IV рівнів акредитації – на 6,6 % (1 млн. 824,9 тис. осіб). Отже, за такої кількості вишів і випускників шкіл, триває постійна боротьба за студента. Та,